

Gaasituru finantsinstrumendid

Kui füüsilise kauba turg on küllalt arenenud, hakkavad börsid ja maaklerid pakkuma ka finantsinstrumente. Seda tingib tarbijatepoolne nõudlus oma finantsriskide maandamiseks ning teisalt on olemas alusvarana füüsilise kauba turu lepingud ja nende referentshind (hind *hub*-is). Esimese börsina pakkus gaasi OTC finantslepinguid 1997. aastal ICE-Endex (toonase nimega The International Petroleum Exchange - IPE).

Siinkohal on vajalik rõhutada, et finantslepingud on efektiivsed vaid juhul, kui mõlemal osapoolel on usaldus, et kauplemisspunkti (*hub*-i) hind kajastab gaasi tegelikku turuväärtust (iseloostab likviidsus). Börsidel pakutakse eelkõige spot-turu hinnal põhinevaid optsioone ja futuure, mille kestus võib ulatuda isegi 10 aastat ette. Tänapäevaks ongi tüüpiline viis gaasilepingute sõlmimiseks füüsilise tarne koguse kokku leppimine kogu tarneperioodi ajaks, kuid hind kujuneb alles tarne hetkel börsihinna indeksi alusel ning hinnarisk kaetakse eraldi finantslepinguga.